

Utbildningsförvaltningen

Malin Kvist

0171-62 58 03

Svar på remiss

Riktlinjer för minoritetspolitiskt arbete

Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden har tagit del av remissversionen av Riktlinjer för minoritetspolitiskt arbete.

Nämnden berörs främst av de mål och delmål som presenteras på sidorna 9–10 så detta remissvar behandlar i huvudsak detta avsnitt.

Nämnden har två övergripande synpunkter på dokumentet i sin helhet. För det första är det otydligt vad syftet med målen och delmålen är och till vilken grad de ska vara styrande eller bara beskrivande av redan befintliga arbetssätt och framgångsfaktorer. Detta eftersom delmålen är en blandning av mål som redan finns definierade i förskolans och skolans styrdokument (till exempel "Säkerställ och uppmuntra kontinuiteten av barns lärande från förskolan via förskoleklassen och grundskolan till gymnasiet"), generellt hållna beskrivningar av ett arbete som redan bedrivs (till exempel "ett långsiktig och strategiskt arbete med kompetensförsörjningen") och ambitionshöjande mål som överstiger lagstiftarens krav (till exempel "Modersmålsundervisning ska erbjudas regelbundet även i förskolor och förskoleklass som inte har finskspråkiga pedagoger av ambulerande modersmållärare").

För det andra framgår det heller inte var, när och hur målen och indikatorerna ska följas upp. På sidan 11 står det till exempel att kommunfullmäktige ska anta dokumentet men inte hur kommunfullmäktige ska följa upp. Kommer till exempel styrdokumentets mål och indikatorer följas upp separat eller integreras i befintlig planerings- och uppföljningsprocess?

Nedan följer nämndens kommentarer till respektive delmål och indikator.

Förskolan ger förutsättningar för barn att utveckla både det svenska och det finska språket exempelvis genom språkbad eller tvåspråkiga grupper.

Ovanstående delmål beskriver hur förskolan redan arbetar idag.

Modersmålsundervisning ska erbjudas regelbundet även i förskolor och förskoleklass som inte har finskspråkiga pedagoger av ambulerande modersmåls lärare.

Att erbjuda modersmål i samtliga förskolor och förskoleklass skulle innebära en ambitionshöjning och överträffa de lagkrav som formuleras i skollag. Av skollagen framgår bland annat att en hemkommun som ingår i ett förvaltningsområde enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk ska erbjuda barn, vars vårdnadshavare begär det, plats i förskola där hela eller en väsentlig del av utbildningen bedrivs på finska, meänkieli respektive samiska (8 kap. 12b §) I Enköpings kommun möts lagkravet genom att det på Enöglas förskola finns en finskspråkig förskolepedagog som dagligen arbetar på de olika avdelningarna och pratar finska med barnen.

Vidare framgår det av skollagen att förskolan ska medverka till att barn med ett annat modersmål än svenska får möjlighet att utveckla båda det svenska språket och sitt modersmål (8 kap. 10§ samt 9 kap. 10§). Men de är inte skyldiga att erbjuda modersmålsundervisning på samma sätt som i grundskolan, gymnasieskolan och motsvarande skolformer.

Att därför fastställa i riktlinjer att modersmålsundervisning ska erbjudas till samtliga barn i förskolan skulle överstiga lagstiftningens krav och kräva att ytterligare resurser tillförs förskolan. Man bör också vara medveten om att ett erbjudande om modersmål i förskolan skulle behöva gälla alla barn i kommunen, det vill säga även de som går i fristående enheter. Av ovanstående skäl anser därför nämnden att detta mål inte ska ingå i riktlinjerna.

Säkerställ och uppmuntra kontinuiteten av barns lärande från förskolan via förskoleklassen och grundskolan till gymnasiet.

Av samtliga skolformers läroplaner framgår det att skolformerna ska arbeta med samverkan och övergångar för att stödja barn och elevers utveckling och lärande i ett långsiktigt perspektiv.

Ett långsiktigt och strategiskt arbete med kompetensförsörjningen.

Detta mål är väldigt allmänt hållet och skulle behöva formuleras om eller konkretiseras för att det ska bli tydligt hur detta mål ska forma det minoritetspolitiska arbetet.

Organisera så att personal som har språkkunskaper arbetar i verksamheter där det finns behov av språkkompetensen.

Nämndens bedömning är att detta är något som redan görs i kommunen. I Enköpings kommun finns till exempel en central organiserad modersmålenhet som fördelar resurser till enheterna utifrån behov och som beskrivit ovan finns en finskspråkig förskola.

Samverka mellan grannkommuner och region för att öka underlaget för finskspråkig förskola, skola och äldreomsorg.

Nämnden anser att detta delmål inte ska ingå i riktlinjerna. Syftet med samverkan är otydlig samt vad det ska innebära rent konkret i form av arbete och behov av resurser.

Indikator 1: Alla barn i förskolan och förskoleklassen ges möjlighet att lära sig finska (nuvarande status en finsk förskolegrupp och ingen utbildning i förskoleklassen).

I enlighet med kommentaren ovan så vore det en ambitionshöjning att erbjuda samtliga barn i förskolan och förskoleklassen möjligheten att lära sig finska. Finska erbjuds på Enöglas förskola till de barn som har rätt till det och såvida inte ambitionsnivån ska höjas behöver indikatorn anpassas utifrån detta.

Indikator 2: Bortfallet av barn som inte fortsätter med modersmålsstudier i grundskolan och gymnasiet blir mindre (nuvarande status av 50 i grundskolan fortsätter 2 studier i gymnasiet).

Som redan nämnt har förskolan ingen modersmålsundervisning. Det behöver därför blir tydligt att det som följs är skillnaden mellan den andel som har modersmålsstudier i finska i grundskolan och den andel som har modersmålsstudier i gymnasiet.

Avslutningsvis vill nämnden också lyfta att det på sidan 8 i dokumentet står att "Det finns en finskspråkig förskolegrupp på Enöglas förskola (...)". Det finns inte en renodlad finskspråkig förskolegrupp på Enöglas förskola utan förskolan är organiserad utifrån en åldershomogen gruppindelning. Lagstiftningen kräv på undervisning på finska möts i stället genom att en finskspråkig förskolepedagog dagligen arbetar på de olika avdelningarna och anordnar aktiviteter med de finskspråkiga barnen utifrån en planering.

